

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm006545

Dane szczegółowe

Właściciel: **Leśny_Szlak**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **złocony**
Sygnowanie: **WAPPENSTEIN**
Wytwórca: **WAPPENSTEIN**
Średnica: **23.5 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●---**
Profil: **| - jednowarstwowy, płaski**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 5-patek]
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-03 18:34**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2024.06.30

Opis guzika btrm006545

Polski guzik liberyjny - polskiej produkcji (herb na tarczy herbowej)

© buttonarium.eu

Awers przedstawia polski herb szlachecki Bończa, powyżej herbu znajduje się szlachecka korona rangowa z klejnotem w postaci połowy jednorożca, na obrzeżu guzika brak wypukłego rantu.

 [Wikipedia.pl - Bończa \(herb szlachecki\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bończa_(herb_szlachecki))

Rewers sygnowany: A. WAPPENSTEIN w KRAKOWIE.

Przeznaczenie i datowanie - ogólnie

Guziki liberyjne spotykano tylko przy niektórych typach liberii. Można przypuszczać, że szykowne guziki liberyjne zdobyły przede wszystkim barwne liberie paradne, i to jedynie reprezentacyjnej służby dworskiej, które czasami noszone były tylko na wyjątkowe okazje. W Europie barwne liberie paradne, zdobione szykownymi i cennymi guzikami, zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność, a co za tym idzie i popularność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny. Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach, restauracjach itp. Więcej informacji na temat liberii można znaleźć w artykule: www.buttonarium.eu - [Guziki liberyjne, zbiór informacji](#)

Podstawowe rodzaje guzików liberyjnych:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: godłem heraldycznym, tarczą herbową, koroną rangową, klejnotem, zawołaniem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z monogramem (prostym lub złożonym) z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Ciekawostka

Warto też wspomnieć o guzikach liberyjnych w wersji małżeńskiej. Na takich guzikach umieszczano najczęściej herby dwóch rodów, z których pochodzili małżonkowie, często zaznaczając pozycję każdej z rodzin poprzez dodanie odpowiedniej korony rangowej. Spotyka się również guziki na których zamiast herbów dwóch rodzin umieszczono monogramy wraz z przynależnymi im koronami rangowymi.

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z herbem na tarczy herbowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z herbem bez tarczy herbowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem i koroną rangową
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem bez korony rangowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z samą koroną rangową
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki w wersji małżeńskiej
- [GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe. cz.1, Elbląg 2008](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe. cz.2, Elbląg 2013](#)
- www.buttonarium.eu - [Guziki liberyjne, zbiór informacji](#)

Wytwórca: WAPPENSTEIN

WAPPENSTEIN

to początkowo krakowski, a później wiedeński grawer-medalier Antoni (Ascher/Aszer) Wappenstein^[1]. Wappenstein produkował na pewno w latach 1820-1861, gdyż złane są jego patriotyki (sygnety, medale i medaliki) z tych lat. W jakich dokładnie latach produkował trudno jest teraz dobrać. Krzysztof Gładki w książce *GUZIKI Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki* podaje, że Wappenstein zmarł około 1850 roku. Firma Wappenstein w Wiedniu biła monety dla Wolnego Miasta Krakowa.

Źródła

- ^[1]Wspomnienia Ambrożego Grabowskiego, Kraków 1909, tom II, strona 146
- *Rozminki - zbiór notat o sztuce i artystach w Polsce, Włcho 1858, strona 24 (patrz: Aszrowie)*
- *Guziki K. - GUZIKI, Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki, Łódź 2011, ISBN 978-83-83153-0-7*

Ostatnia aktualizacja: **2014-07-05 18:21**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2024.06.30